

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Jitka Tučková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jitka Tučková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Název anglicky

Safety and protection health at work

Cíle práce

Zhodnotit právní úpravu BOZP a vyhodnotit uplatnění právní úpravy v podmínkách konkrétního subjektu. V závěru formulovat doporučení a případné návrhy na opatření.

Metodika

Analýza právních aspektů zadané problematiky. Současně provést obsahovou analýzu vnitřních předpisů zkoumaného subjektu.

V druhé části bakalářské práce bude zhodnoceno uplatňování právní úpravy v podmínkách konkrétního subjektu.

V závěru práce bude provedeno vyhodnocení a předloženy případné návrhy na opatření.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Doporučené zdroje informací

Další literatura a odborné články po konzultaci s vedoucí BP

JANÁKOVÁ, ANNA. Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Nakladatelství ANAG, 2011. 503 s. ISBN 978-80-7263-685-3

MALÝ, STANISLAV a kol. Prevence pracovních rizik. Díl I. Praha: VÚBP, 2009. 118 s. ISBN 978-80-86973-76-0

MALÝ, STANISLAV a kol. Prevence pracovních rizik. Díl III. Praha: VÚBP, 2009. 100 s. ISBN 978-80-86973-82-1

NEUGEBAUER, TOMÁŠ. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, o čem je současná BOZP. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 258 s. ISBN: 978-80-7357-556-4

NEUGEBAUER, TOMÁŠ. Průvodce problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Praha: BMSS-Start, 2010. 79 s. ISBN: 978-80-86140-62-9

Předpis č. 262/2006 Sb. Zákoník práce

Předpis č. 374/2011 Sb. Zákon o zdravotnické záchranné službě

ŠENK, ZDENĚK. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně podle normy OHSAS.

Olomouc: ANAG, 2012. 311 s. ISBN 978-80-7263-737-9

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Mgr. Ivana Hájková

Elektronicky schváleno dne 15. 9. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Bezpečnost a ochrana zdraví při práci" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Ivaně Hájkové za podporu při zpracování této bakalářské práce.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Safety and protection health at work

Souhrn

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Základní právní úprava bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) je v zákoně č. 262/2006 Sb. zákoníku práce.

V teoretické části je uveden přehled právních předpisů České republiky upravující oblast BOZP. Je zde i přehled právně závazných směrnic Evropské unie a úmluv Mezinárodní organizace práce. Dále je zpracovaná teorie čerpaná z odborné literatury zabývající se problematikou BOZP.

Vlastní práce je zaměřena na konkrétní zdravotní záchrannou službu, u níž byla provedena identifikace rizik, působících na pracovníky při vykonávání pracovní činnosti. Po zhodnocení pracovních úrazů jsou navržena doporučení, která by měla vést k jejich snížení.

Klíčová slova

bezpečnost, ochrana zdraví, záchranná služba, prevence, pracovní úraz, riziko, zaměstnanec, zaměstnavatel

Summary

This thesis deals with the issue of safety and protection health at work. The basic rules of safety and protection health at work in the Act No. 262/2006 coll. Labor Code.

In the theoretical section provides an overview of Czech legislation regulating occupation health and safety. There is also an overview of legally binding EU directives and conventions International labor organization. It is also processed theory drawn from the scientific literature dealing with OSH.

Custom work is focused on specific health emergency service, which has been conducted identifying the risks to workers involved in the execution of work. After evaluation of work-related, accidents are proposed recommendations, which should lead to a reduction.

Keywords

safety, protection health, emergency services, prevention, work injury, risk, employee, employer

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika	11
3	Teoretická východiska	12
3.1	Pojem BOZP.....	12
3.2	Právní předpisy BOZP.....	13
3.2.1	Právní předpisy České republiky	13
3.2.2	Směrnice EU	15
3.2.3	Úmluvy Mezinárodní organizace práce.....	16
3.3	Povinnosti zaměstnavatele	17
3.4	Práva a povinnosti zaměstnanců	19
3.5	Management rizik.....	21
3.5.1	Hodnocení rizik.....	22
3.5.2	Kategorizace práce.....	22
3.5.3	Rizikové práce.....	22
3.6	Pracovní úrazy a nemoci z povolání	23
3.6.1	Pracovní úrazy.....	23
3.6.2	Nemoci z povolání	24
3.6.3	Náhrada škody při úrazu nebo nemoci z povolání.....	25
3.7	Závodní preventivní péče	26
3.8	Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků	27
3.9	Školení BOZP.....	27
3.10	Kontrola BOZP.....	28
3.10.1	Státní úřad inspekce práce	28
4	Vlastní práce	30
4.1	Popis subjektu.....	30
4.2	Rendez vous.....	31

4.3	Inspektor provozu.....	33
4.4	Osobní ochranné pracovní prostředky.....	33
4.5	Rizika záchranářů při vykonávání činnosti	34
4.6	Výjezdy.....	35
4.1	Pracovní úrazy záchranářů	39
5	Závěr.....	44
6	Seznam použitých zdrojů.....	45
7	Seznam tabulek, grafů a obrázků	47
8	Přílohy	48

1 Úvod

BOZP je široký mezivědní obor, který se zabývá pracovním prostředím, hodnocením rizik při výkonu práce, kategorizací práce, školením BOZP, poskytováním OOPP, mycích, čistících, dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů, zdravotní způsobilostí zaměstnanců, úrazy a nemocemi z povolání, povinnostmi zaměstnavatele a povinnostmi a právy zaměstnance.

Problematika BOZP je upravována mnoha právními předpisy, mezi něž zejména patří zákoník práce, zákon o ochraně veřejného zdraví, zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, zákon o péči o zdraví lidu, zákon o státním odborném dozoru nad bezpečností práce a mnoho dalších podstatných nařízení a vyhlášek.

Zákoník práce patří do soukromého práva a řeší pracovně právní vztahy v závislé činnosti mezi zaměstnavateli a zaměstnanci. Zákoník práce má čtrnáct částí, z čehož v páté části je rozebrána problematika BOZP. Pátá část je dále rozdělena na tři hlavy. První hlava se zabývá předcházením ohrožení života a zdraví při práci v ustanovení § 101-102, v druhé hlavě v § 103-106 jsou vymezené povinnosti zaměstnavatele, práva a povinnosti zaměstnance, společná ustanovení v § 107-108 tvoří poslední hlavu.

Z důvodu mezinárodní spolupráce musí Česká republika přizpůsobit svou právní úpravu v oblasti BOZP úmluvám Mezinárodní organizace práce a směrnicím Evropské unie. Nejdůležitější úmluvy a směrnice jsou uvedené v teoretické části této bakalářské práce.

2 Cíl práce a metodika

Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit právní úpravu zabývající se BOZP a vyhodnotit plnění právní úpravy v podmínkách konkrétního subjektu. Analyzovat rizika plynoucí z vykonávané činnosti. V závěru formulovat doporučení, případné návrhy na opatření.

Metodika

Teoretická část bakalářské práce vychází z prostudované odborné literatury, právních předpisů a internetových zdrojů zabývajících se BOZP. Tato část práce je pojímána v obecné rovině.

Vlastní práce je zaměřena na konkrétní subjekt vykonávající zdravotní záchrannou službu ve Středočeském kraji. Práce je zpracovaná z nastudovaných znalostí z teoretické části, z materiálu a informací získaných řízeným rozhovorem s osobou, která v dané oblasti aktivně působí. Faktické údaje jsou čerpané z knihy výjezdů a z knihy úrazů. Tato část práce se zaměřuje na rizika pracovníků ZZS při poskytování PNP, kdy jsou navrhována opatření ke snížení míry působení těchto rizik. Individuálním šetřením bylo zjišťováno, zda jsou dodržovány všechny platné legislativní a interní předpisy v organizaci.

Závěr práce pak představuje vyhodnocení a návrhy na případná opatření.

3 Teoretická východiska

Tato část bakalářské práce se bude zabývat rozebíráním právních předpisů, které upravují bezpečnost a ochranu zdraví při práci. To znamená, že zde bude zmíněná jak právní úprava ČR, tak i právní úprava Evropské unie. Rovněž se práce zaměřuje na další problematiku BOZP.

3.1 Pojem BOZP

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (dále BOZP) je široký mezivědní obor, jehož cílem je vytvářet systémy pravidel, jež chrání zaměstnance, případně žáky nebo studenty na odborné praxi, a též osoby samostatně výdělečně činné nebo zaměstnavatele, kteří jsou fyzickými osobami a sami též pracují (například praktický lékař, notář) před negativními důsledky života v pracovním procesu.¹

Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci se zabývá technickými, technologickými, organizačními, výchovnými a jinými opatřeními, která mají předcházet výskytu úrazu na pracovišti.

Bezpečnost práce je zajišťována zejména stanovením a dodržováním požadavků na pracoviště (uspořádání, vybavení) a pracovní prostředí, bezpečnostní technických zařízení (včetně jejich používání), vhodnou organizací práce, vhodnými technologickými a pracovními postupy (včetně zakázaných manipulací), požadavky na zdravotní a odbornou způsobilost zaměstnanců a jiných pracujících osob.²

Současná BOZP není jenom prevencí proti úrazovosti, ale má za cíl snížit negativní aspekty ve spojení s prací. Především se jedná o stres, obtěžování, šikanu a nerovného zacházení na pracovišti. BOZP se také soustřeďuje na zkvalitnění pracovního prostředí, které má vést k omezení výskytu úrazů nebo nemocí z povolání. Též přispívá k vyššímu uspokojení z práce, k pracovní pohodě, což vede k zvyšování efektivity a kvality práce.

Konkrétní požadavky jsou předmětem úpravy předpisů k zajištění bezpečnosti práce, které vláda a ministerstva vydají k provedení příslušných ustanovení zákoníku práce a zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Nové prováděcí předpisy jsou vydávány zejména formou nařízení vlády České republiky, které

¹ NEUGEBAUER, T., Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, o čem je současná BOZP, s. 15

² JANÁKOVÁ, A., Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s. 25

nahrazují zastaralé vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce, Českého báňského úřadu a Ministerstva práce a sociálních věcí. Při přípravě předpisů k zajištění bezpečnosti práce se vychází z evropských předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.³

3.2 Právní předpisy BOZP

Právních předpisů, které řeší problematiku BOZP je mnoho. Rozlišujeme právní předpisy, které jsou na národní úrovni (ČR), a na nadnárodní úrovni (EU). V následujícím výčtu jsou vyjmenované jen podstatné zákony, nařízení vlády, vyhlášky, směrnice a úmluvy, které se zabývají bezpečností a ochranou zdraví při práci.

3.2.1 Právní předpisy České republiky

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákoník práce se dělí na 14 částí. Z čehož 5 část obsahuje problematiku BOZP, která se ještě dělí na tři hlavy.

Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, ve znění zákon č. 225/2012 Sb.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví v platném znění

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu v platném znění

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně v platném znění

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce v platném znění

Zákon č. 297/1991 Sb., o úpravě náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti vzniklé úrazem nebo nemocí z povolání v platném znění

Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákon č. 182/2014 Sb.

Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce

³ JANÁKOVÁ, A., Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s. 25

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění nařízení vlády č. 9/2013 Sb.

Nařízení vlády č. 439/2013 Sb., o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých

Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasilání záznamu o úrazu, ve znění nařízení vlády č. 170/2014 Sb.

Nařízení vlády 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění nařízení vlády č. 405/2004 Sb.

Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků

Nařízení vlády 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí

Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací

Nařízení vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky

Nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, ve znění nařízení vlády č. 168/2014 Sb.

Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění vyhlášky č. 107/2013 Sb.

Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání

Vyhláška č. 70/2012 Sb., o preventivních prohlídkách

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

3.2.2 Směrnice EU

Vzhledem k tomu, že se Česká republika stala členem Evropské unie, musí do své právní úpravy o BOZP včlenit směrnice EU. Pro členské státy jsou směrnice EU právně závazné.

Rámcové směrnice rady

Směrnice rady 89/391/EHS o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Směrnice rady 91/383/EHS, doplňuje opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pracovníků se stálým nebo přechodným pracovním poměrem

Dílčí směrnice

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/104/ES o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/25/ES o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojených s fyzikálními činiteli (optické záření z umělých zdrojů)

Směrnice Rady 92/85/EHS o zavedení opatření pro podporu zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků těhotných, nedávno rodících nebo kojících

Směrnice Rady 92/58/EHS o minimálních požadavcích na bezpečnost a zdravotní značky na pracovišti

Směrnice Rady 90/270/ES o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci se zobrazovacími jednotkami

Směrnice Rady 90/269/EHS o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při ruční manipulaci s břemeny spojenou s rizikem, zejména poškození páteře, pro zaměstnance

Směrnice Rady 89/656/EHS o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání osobních ochranných prostředků zaměstnanci při práci

Směrnice Rady 89/654/EHS o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na pracovišti⁴

3.2.3 Úmluvy Mezinárodní organizace práce

Mezinárodní organizace práce (MOP) byla založena roku 1919 v rámci Versailleského mírového procesu. MOP byla v roce 1946 přijata do systému OSN, čímž se stala jako první přijatá organizace ze specializovaných mezinárodních organizací. Jako hlavní cíl MOP má podporu sociální spravedlnosti a mezinárodně uznávaných lidských a pracovních práv. Práce MOP je finančně zajišťována prostřednictvím příspěvků členských států. MOP má ke dni 14. 7. 2006 179 členů. MOP sídlí v Ženevě. Úředními jazyky jsou angličtina, němčina, ruština, francouzština, španělština, arabština a čínština. MOP má tři hlavní orgány, jimiž jsou: Mezinárodní konference práce, Správní rada, Mezinárodní úřad práce. Mezi hlavní činnost MOP patří formulování, přijímání a prosazování mezinárodních pracovních standardů. Jsou přijímány v podobě úmluv, protokolů a doporučení. Zabývají se hlavně svobodou sdružování, politikou zaměstnanosti, pracovními podmínkami, bezpečností a ochranou zdraví při práci, sociálním zabezpečením a dalším.

V následující tabulce jsou úmluvy MOP ratifikované Českou republikou, které se zabývají BOZP.

Tabulka 1 Výčet úmluv MOP ratifikovaných Českou republikou

Číslo úmluvy	Název	Datum ratifikace	Publikace ve Sbírce zákonů
13	Běloba olovnatá (malířství)	31. 8. 1923	74/1924
27	Označování váhy (břemena dopravovaná loďmi)	26. 3. 1934	194/1934
77	Lékařské prohlídky mladistvých (průmysl)	23. 4. 1980	23/1981
78	Lékařské prohlídky mladistvých (neprůmyslová zaměstnání)	23. 4. 1980	24/1981
115	Ochran proti záření	21. 1. 1964	456/1990

⁴ <https://osha.europa.eu/fop/czech-republic/cs/legislation/smernice.php>

120	Hygiena (obchod, kanceláře)	11. 1. 1990	403/1991
124	Lékařské prohlídky mladistvých (práce v podzemí)	23. 4. 1980	25/1981
136	Benzen	23. 4. 1980	26/1981
139	Rakovina z povolání	11. 1. 1990	408/1991
148	Pracovní prostředí (znečištění ovzduší, hluk a vibrace)	11. 1. 1990	444/1991
155	Bezpečnost práce a ochrana zdraví	2. 12. 1988	20/1989
161	Služby pracovního lékařství (závodní zdravotní služby)	25. 2. 1988	145/1988
167	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve stavebnictví	11. 1. 1990	433/1991
176	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v dolech	9. 10. 2000	111/2001
17	Odškodnění pracovníků (úrazy)	12. 6. 1950	437/1990
18	Odškodnění pracovníků (nemoci z povolání)	19. 9. 1932	196/1932

Zdroj: <http://www.mpsv.cz/cs/1009> ze dne 17. 11. 2014, vlastní zpracování

3.3 Povinnosti zaměstnavatele

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečné pracovní prostředí, tak aby nedocházelo k ohrožení života a zdraví zaměstnanců při výkonu práce. Povinnosti zaměstnavatele ohledně BOZP nalezneme v zákoníku práce v páté části, v druhé hlavě a v § 103.

Zaměstnavatel je povinen: (podle § 103 odst. 1 Zákoník práce)

- a) nepřipustit, aby zaměstnanec nevykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,
- b) informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena, kategorizace prací upravuje zvláštní právní předpis,

- c) zajistit, aby práce v případech stanovených zvláštním právním předpisem vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají platný zdravotní průkaz, kteří se podrobili zvláštnímu očkování nebo mají doklad o odolnosti vůči nákaze,
- d) sdělit zaměstnancům, u kterého poskytovatele pracovnělékařských služeb jim budou poskytnuty pracovnělékařské služby a jakým druhům očkování a jakým preventivním prohlídkám a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit, umožnit zaměstnancům podrobit se těmto očkováním, prohlídkám a vyšetřením v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví,
- e) nahradit zaměstnanci, který se podrobí preventivní prohlídce, vyšetření nebo očkování podle písmene d), případnou ztrátu na výděлку, a to ve výši průměrného výděлку, popřípadě ve výši rozdílu mezi náhradou mzdy nebo platu podle § 192 nebo nemocenským a průměrným výdělkem,
- f) zajistit zaměstnancům, zejména zaměstnancům v pracovním poměru na dobu určitou, zaměstnancům agentury práce dočasně přiděleným k výkonu práce k jinému zaměstnavateli, mladistvým zaměstnancům, podle potřeb vykonávané práce dostatečně a přiměřené informace a pokyny o BOZP podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, zejména formou seznámení s riziky, výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště,
- g) zabezpečit, aby zaměstnanec jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k zajištění BOZP a o přijatých opatřeních, zejména ke zdolávání požárů, poskytnutí první pomoci a evakuace fyzických osob v případě mimořádných událostí,
- h) jestliže při práci přichází v úvahu expozice rizikovým faktorům poškozujícím plod v těle matky, informovat o tom zaměstnankyně. Těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, které kojí, a zaměstnankyně matky do konce devátého měsíce po porodu je dále povinen seznámit s riziky a jejich možnými účinky na těhotenství, kojení nebo na jejich zdraví a učinit potřebná opatření, včetně opatření, která se týkají snížení rizika psychické a fyzické únavy a jiných druhů psychické a fyzické

zátěže spojené s vykonávanou prací, a to po celou dobu, kdy je to nutné k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví dítěte,

- i) umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- j) zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,
- k) nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,
- l) dodržování zákazu kouření na pracovišti stanoveného zvláštními právními předpisy,

Informace a pokyny musí být zajištěny vždy při přijetí zaměstnance, při jeho převedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technologie a pracovních postupů. O informace a pokyny je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

(podle § 103 odst. 2 Zákoník práce)

Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování.⁵

3.4 Práva a povinnosti zaměstnanců

Práva a povinnosti zaměstnanců ohledně BOZP jsou uvedené v zákoníku práce, v páté části, v druhé hlavě a v § 106.

Odst. 1: Zaměstnanec má právo na zajištění BOZP; na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením, informace musí být srozumitelné.

⁵ ŠENK, Z., Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně podle normy OHSAS, s. 67

Odst. 2: Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinností zaměstnance.

Odst. 3: Zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek BOZP.

Odst. 4: Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterým se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění BOZP je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance. Zaměstnanec je povinen:

- a) účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí,
- b) podrobit se preventivním prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním stanoveným zvláštními právními předpisy,
- c) dodržování právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění BOZP, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,
- d) dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, OOPP a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu.
- e) nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci. Zákaz používání alkoholických nápojů se nevztahuje na zaměstnance, kteří pracují v nepříznivých mikroklimatických podmínkách, pokud požívají pivo se sníženým obsahem alkoholu, a na zaměstnance, u nichž požívání těchto nápojů je součástí plnění pracovních úkolů nebo je s plněním těchto úkolů obvykle spojeno,

- f) oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizační opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení,
- g) s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrole orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů,
- h) bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin,
- i) podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.⁶

3.5 Management rizik

Zaměstnavatel má podle zákoníku práce povinnost posuzovat rizika při práci, a stanovit opatření, která by rizika odstranila nebo alespoň zmírnila jejich působení. Z toho vyplývá, že zaměstnavatel je povinen provádět řízení rizik při práci, tedy provádět management rizik.

Rizikem práce se rozumí určitá pravděpodobnost vzniku škody na životech a zdraví zaměstnanců v důsledku pracovních úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození zdraví za daných podmínek.⁷

Management rizik se skládá ze tří částí, a to z: vyhledávání rizik, vyhodnocení rizik a stanovení opatření. Posouzení rizik (vyhledávání a vyhodnocení rizik) musí zaměstnavatel provést pro oblast bezpečnosti práce (které vyplývá z § 102 zákoníku práce) a pro oblast ochrany zdraví při práci (kategorizace prací, která vyplývá ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, § 37).

⁶ ŠENK, Z., Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně podle normy OHSAS, s. 74

⁷ JANÁKOVÁ, A., Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s. 288

3.5.1 Hodnocení rizik

Rizika nejsou obecně určené, proto je nutné je vyhledávat přímo na konkrétních pracovištích. Vyhledávat rizika lze mnoha způsoby, a to například prohlídkou pracovního prostředí, z dotazníků, které zpracovávají zaměstnanci a vedoucí zaměstnanci, a ze záznamů o úrazech.

Hodnocení rizik se může provést některou z bodových metod. Například jednoduchou bodovou metodou (JBM) nebo komplexnější metodou BOMECH. Zaměstnavatel by měl vždy určit míru rizika, tedy pravděpodobnost výskytu a závažnost důsledku. Míra rizika znamená závažnost toho daného rizika. Podlé míry rizika zaměstnavatel stanoví, zda je pro něj riziko přijatelné či nepřijatelné. Pro nepřijatelná rizika určí opatření k jejich odstranění nebo k jejich snížení.

O vyhledávání rizik, hodnocení rizik a stanoveném opatření musí zaměstnavatel vést dokumentaci. Vyhledávání a hodnocení rizik by mělo být prováděno opakovaně, minimálně jednou ročně.

3.5.2 Kategorizace práce

Zařazení prací do kategorií se provádí na základě požadavku § 37 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, respektive podle vyhlášky č. 432/2003 Sb.

V uvedené vyhlášce, jsou stanoveny kritéria a faktory, pro zařazení prací do kategorií. Zaměstnavatel hodnotí míru výskytu rizikových faktorů, které mohou narušit zdraví zaměstnanců. Mezi rizikové faktory řadíme: fyzikální, chemické a biologické činitele, prach, fyzickou zátěž, zátěž chladem a teplem, psychickou a zrakovou zátěž a další faktory. Práci lze řadit do čtyř kategorií. Práce řazené do třetí a čtvrté kategorie jsou považovány za rizikové práce.

3.5.3 Rizikové práce

Rizikové práce jsou upraveny v zákoně č. 258/2000 Sb. v § 39. Za rizikové práce se považují ty práce, které jsou zahrnuty do třetí a čtvrté kategorie a také práce zařazené do kategorie druhé, jestliže o nich tak rozhodne orgán ochrany veřejného zdraví nebo zvláštní právní předpis. Při výkonu těchto prací je nebezpečí vzniku nemocí z povolání.

Podle § 40 zákona č. 258/2000 Sb., je zaměstnavatel povinen o výkonu rizikových prací vést evidenci. Ze zákona se musí evidence uschovávat po dobu 10 let od ukončení expozice. Avšak jedná-li se o práce s chemickými karcinogeny stanovenými zvláštním právním předpisem, s azbestem, v riziku fibrogenního prachu a s biologickými činiteli je nutné evidenci uschovat po dobu 40 let od ukončení expozice.

Krajská hygienická stanice může pro výkon rizikových prací stanovit rozsah a lhůty měření rizikových faktorů pracovních podmínek (například hluk, chemické látky v ovzduší, teplota, hmotnost břemen) a termíny a náplně lékařských preventivních prohlídek, ale i vstupních, výstupních a následných prohlídek, pokud je nestanoví zvláštní právní předpis.⁸

Zaměstnavatel je povinen informovat svoje zaměstnance do jaké kategorie spadá jejich vykonávaná práce, a také o periodicitě a rozsahu zdravotních prohlídek. Zaměstnanec musí docházet na zdravotní prohlídky řádně a k lékaři, který poskytuje závodní preventivní péči.

3.6 Pracovní úrazy a nemoci z povolání

Pracovním úrazům a nemocem z povolání se nelze zcela vyhnout na žádném pracovišti, i když je tam zabezpečena vysoká kvalita řízení BOZP.

3.6.1 Pracovní úrazy

Za pracovní úraz se považuje poškození zdraví nebo smrti zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Jako pracovní úraz se též posuzuje úraz, který zaměstnanec utrpěl při plnění pracovních úkolů. Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci stal při cestě do zaměstnání a zpět.⁹

Zaměstnanec je povinen nahlásit svůj pracovní úraz zaměstnavateli nebo vedoucímu zaměstnanci, a to bezodkladně. Dále je zaměstnanec zavázán ke spolupráci při vyšetřování příčin vzniku pracovního úrazu. Zaměstnavatel po ohlášení úrazu je povinen poskytnout zaměstnanci první pomoc nebo přivolat zdravotní záchrannou službu. Rovněž

⁸ NEUGEBAUER, T., Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, o čem je současná BOZP, s. 56

⁹ NEUGEBAUER, T., Průvodce problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s. 65

je povinen provést prošetření vzniklého úrazu a na základě výsledku šetření, rozhodne, zda úraz shledal jako pracovní. Určí-li zaměstnavatel, že úraz je pracovní, je jednak jeho povinností vyšetřit příčiny a okolnosti vzniku úrazu a to za účasti zástupce odboru a poškozeného zaměstnance, a také je povinen pracovní úraz nahlásit příslušným institucím.

3.6.1.1 Záznam o úrazu

Záznam o úrazu se sepisuje, jestliže pracovní úraz splňuje požadavky pro vyhotovení záznamu. Těmi požadavky se myslí, pokud došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než tři kalendářní dny nebo pokud došlo k úmrtí zaměstnance. Je-li splněn alespoň jeden požadavek, je nutné vyhotovit záznam o úrazu do pěti pracovních dnů od ohlášení úrazu. Záznam se musí vyhotovit v požadovaném počtu výtisků a podle vzoru uvedeného v příloze č. 1 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.

Zaměstnavatel je povinen poslat záznam o úrazu na příslušný oblastní inspektorát práce, územně příslušnému útvaru Policie České republiky (nasvědčují-li zjištěné skutečnosti, že byl spáchán trestný čin v souvislosti s pracovním úrazem), zdravotní pojišťovně, u které je postižený zaměstnanec pojištěný, pojišťovně, u které je pojištěn zaměstnavatel (pro případ odpovědnosti za škodu při úrazu). Jestliže dojde k úrazu s následkem smrti je navíc záznam zaslán územně příslušnému útvaru Policie České republiky a rodinnému příslušníkovi zemřelého.

3.6.1.2 Kniha úrazů

Kniha úrazů může mít listinou nebo elektronickou podobu. V knize úrazů se zaznamenávají všechny úrazy, které se stanou na pracovišti. I ty, které nepodléhají sepsání záznamu o úrazu. Jsou to úrazy, při nichž pracovní neschopnost nepřesahuje tři dny. Údaje o úrazu musí být podrobné pro případ zpětného vyhotovení záznamu o úrazu.

3.6.2 Nemoci z povolání

Nemocí z povolání se rozumí nemoc vznikající nepříznivým působením chemických, fyzikálních, biologických faktorů nebo jiných škodlivých faktorů souvisejících s prací, pokud je uvedena v seznamu nemocí z povolání uvedené v příloze č.

1 k zákonu č. 266/2006 Sb. a pokud vznikla za podmínek, za nichž nemoc z povolání vzniká, a dosáhla klinického stupně závažnosti, který je jako nemoc z povolání uznáván.¹⁰

Zde jsou uvedeny skupiny nemocí z povolání:

1. způsobené chemickými látkami,
2. způsobené fyzikálními faktory,
3. týkající se dýchacích cest, plic, pohrudnice a pobřišnice,
4. kožní,
5. přenosné a parazitní,
6. způsobené ostatními faktory a činiteli¹¹

Zaměstnavatel má povinnost spravovat evidenci, ve které jsou uvedeni zaměstnanci, jimž byla uznána nemoc z povolání.

3.6.3 Náhrada škody při úrazu nebo nemoci z povolání

Náhradu škody vzniklou v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání je zaměstnavatel povinen poskytnout poškozenému zaměstnanci v plné výši, pokud se vzniklá škoda stala při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Proto je každý zaměstnavatel, u něhož pracuje alespoň jeden zaměstnanec, povinen mít zřízené pojištění pro případ odpovědnosti za pracovní úraz nebo nemoc z povolání.

Podle § 369 zákoníku práce náleží zaměstnanci, kterému vznikla škoda pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, náhrada za ztrátu na výdělku, bolest a ztížení společenského uplatnění, účelně vynaložené náklady spojené s léčením a věcnou škodu.

Zaměstnavatel se může zprostit odpovědnosti za škody vzniklé zaměstnanci, jestliže prokáže, že zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy, či pokyny k zabezpečení BOZP, s kterými byl důkladně seznámen a v případě prokázání požití alkoholu nebo jiné návykové látky na pracovišti. Ovšem musí být tyto skutečnosti jediným důvodem vzniku úrazu.

¹⁰ JANÁKOVÁ, A., Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s. 133

¹¹ JANÁKOVÁ, A., Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s. 133

3.7 Závodní preventivní péče

Závodní preventivní péči má podle § 224 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb. zabezpečit každý zaměstnavatel, který zaměstnává alespoň jednoho zaměstnance. Lékaři, který zabezpečuje závodní lékařskou péči pro konkrétní podnik, musí být známo pracoviště, kde pracovníci vykonávají svojí činnost a náplň práce každého vyšetřovaného zaměstnance.

Zaměstnavatel je povinen sdělit zaměstnancům, které zdravotnické zařízení jim poskytuje závodní preventivní péči, a jakým druhům očkování a kterým lékařským prohlídkám a vyšetření, jež souvisí s výkonem jejich práce, se musí podrobit. Též jim musí umožnit prohlídky absolvovat (§ 103 zákoníku práce). Vznikne-li zaměstnanci z důvodu absolvování prohlídek ztráta na výdělku, je mu zaměstnavatel povinen nahradit tuto ztrátu ve výši průměrného výdělku.¹²

Zároveň je zaměstnanec povinen se u lékaře poskytující závodní lékařskou péči podrobit preventivním prohlídkám, vyšetřením a očkováním, která jsou předepsány v právních předpisech.

Další povinností zaměstnavatele je hlídat jednotlivé lhůty prohlídek a zavčas na to zaměstnance upozornit a vyžadovat po nich potvrzení o prošlé preventivní prohlídce.

Preventivní prohlídku v rámci závodní preventivní péče se dělí na vstupní, periodické, mimořádné (mimořádné prohlídky nařízené ze zdravotních důvodů jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění), řadové, výstupní a následné. Stanovují je, jakož i jejich četnost a rozsah, různé právní předpisy, které upravují výkon jednotlivých prací (například se jedná o řízení motorových vozidel), dále je stanovují výsledky kategorizace prací v jednotlivých firmách.¹³

Vstupní lékařskou prohlídku, jež má být zaměřena na konkrétní výkon práce na konkrétním pracovišti (zaměstnavatel musí poskytnout lékaři konkrétní informaci o tom na jakou práci a jaké pracoviště je zaměstnanec přijímán, včetně rizik, která zde působí), by měl absolvovat každý budoucí zaměstnanec před uzavřením pracovní smlouvy nebo zaměstnanec měnící práci u téže firmy (případně dočasně přidělený zaměstnanec k výkonu práce od jiného zaměstnavatele), jež má zajištěnou závodní preventivní péči. Povinnost

¹² NEUGEBAUER, T., Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP, s. 91

¹³ NEUGEBAUER, T., Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP, s. 92

absolvovat vstupní prohlídku může vyplynout i z jiného důvodu (kategorizace prací, zvláštní právní předpis).¹⁴

3.8 Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků

Zaměstnavatel je povinen dle § 104 zákona č. 262/2006 Sb. poskytnout svým zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP), pokud nelze možná rizika při práci odstranit nebo zmírnit jejich působení.

Pokud pracovní oděvy a obuv podléhají mimořádnému opotřebení nebo znečištění (které není nikde konkrétně definováno) či plní ochrannou funkci jsou považovány za OOPP a i u nich musí být postupováno jako u OOPP (povinnost bezplatného přidělení, zajištění údržby zaměstnavatelem atd.).¹⁵

OOPP se poskytují na základě vnitřních předpisů, které zpracovává zaměstnavatel popřípadě odborně způsobilá osoba k BOZP.

3.9 Školení BOZP

Školení BOZP je zaměstnavatel povinen zajistit zaměstnancům podle § 103 odst. 2. Účelem školení je, aby se zaměstnanec seznámil s právními a ostatními předpisy týkající se BOZP, které mají zaměstnancům doplnit odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, kterou vykonávají. Zaměstnavatel je povinen vyžadovat znalost těchto předpisů a zároveň kontrolovat jejich dodržování.

Školení by mělo být provedeno při nástupu do zaměstnání, při změně druhu práce nebo pracovního zařazení, při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků či při změně technologických a pracovních postupů a v případech, které by významně ovlivnily BOZP.

Zaměstnavatel má podle § 103 odst. 3 povinnost stanovit obsah a množství školení a postup, kterým bude ověřovat znalosti zaměstnanců a to například prostřednictvím ústní nebo písemné zkoušky. Dále má povinnost vyhotovovat záznamy o uskutečněném školení.

Školení se skládá ze dvou částí a to z obecné a specifické. Obecná část školení se zabývá ustanovením zákoníku práce. Specifická část zahrnuje profesní odborné školení,

¹⁴ NEUGEBAUER, T., Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP, s. 92

¹⁵ NEUGEBAUER, T., Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP, s. 99

kteřé je určené pro výkon určité pracovní činnosti. Toto školení má zvyšovat kvalifikační předpoklady zaměstnanců. Školením prochází například svářeči, obsluha vybraných technických zařízení a řidiči motorových vozidel.

Školení provádí vedoucí zaměstnanci nebo externista, který se zabývá školením BOZP. Školení musí probíhat v pracovní době.

Zaměstnanec je podle § 106 odst. 4 písmena a) povinen se zúčastnit školení o BOZP a zároveň podstoupit ověření svých znalostí. Pokud zaměstnanec neabsolvuje školení úspěšně, nesmí začít pracovat.

3.10 Kontrola BOZP

Kontroly ohledně dodržování a zabezpečování požadavků BOZP určené právními předpisy a zaměstnavatelem jsou prováděny orgány Inspekce práce, orgány ochrany veřejného zdraví a odborovými orgány.

3.10.1 Státní úřad inspekce práce

Podle zákona č. 251/2005 Sb., se zřizuje Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce. Oblastních inspektorátů práce je celkem osm, kdy jeden inspektorát zpravidla působí pro dva kraje. Jedná se o: oblastní inspektorát práce (OIP) hlavní město Praha, OIP Středočeský kraj, OIP Jihočeský kraj a Vysočina, OIP Plzeňský a Karlovarský kraj, OIP Ústecký a Liberecký kraj, OIP Královéhradecký a Pardubický kraj, OIP Jihomoravský a Zlínský kraj, OIP Moravskoslezský a Olomoucký kraj.

Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce jsou orgány státní správy, jejichž nejdůležitější činností je kontrola ohledně dodržování povinností vyplívajících z uzavřené pracovní smlouvy a předpisu o BOZP. Mezi další vykonávané činnosti patří poradenství, konzultace a osvěta.

Státní úřad inspekce práce sídlí v Opavě a je nadřazen oblastním inspektorátům práce. Státní úřad inspekce práce je spravován Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Jak už bylo řečeno nejdůležitějším úkolem úřadu a inspektorátu je kontrola. Kontrola se dělí na běžnou nebo na kontrolu prováděnou na základě podnětu třetí osoby. Běžné kontroly jsou většinou oznámené předem.

Subjekt kontroly je povinen vytvořit podmínky k výkonu kontroly a poskytnout potřebnou dokumentaci. Kontrola může být započata, jestliže je přítomen člen statutárního orgánu, zástupce nebo zaměstnanec kontrolovaného zaměstnavatele. O začátku kontroly musí inspektor podat informace odborovému orgánu, radě zaměstnanců nebo zástupci pro obor BOZP.

Inspektor začíná fyzickou kontrolou pracoviště a poté kontroluje dokumentaci (doklady o revizích, školeních), je povinen odhalit pravý stav a doložit kontrolní zjištění. Pokud inspektor nalezne přímé ohrožení bezpečnosti zaměstnanců je oprávněn po dobu trvání závady zakázat činnost nebo využívání určitého prostoru. Inspektor je povinen vyhotovovat o výsledku kontroly protokol.

Inspektor nesmí zneužít údaje, které mu byly při kontrole poskytnuté (osobní údaje, obchodní tajemství).

4 Vlastní práce

Vlastní práce je zaměřena na konkrétní zdravotní záchrannou službu nacházející se ve Středočeském kraji. Po domluvě zůstane zdravotní záchranná služba v anonymitě. Druhá část práce je zejména zpracovaná z informací získaných řízeným rozhovorem.

4.1 Popis subjektu

Zdravotní záchranná služba (ZZS) se nachází, jak už bylo zmíněno ve Středočeském kraji. Vznikla v březnu roku 2011. Je to nestátní zdravotnické zařízení, které je financováno z veřejného zdravotního pojištění. Dalšími příjmy jsou příspěvky z rozpočtu Středočeského kraje, pro který zabezpečuje ZZS činnost výjezdových skupin, a příjmy z ostatních činností, kterými jsou např. kurzy pro řidiče rychlé lékařské pomoci, rychlé záchranné pomoci, školení a vzdělávání veřejnosti, přítomnost při sportovních, kulturních a společenských akcích a mezinárodní transporty pacientů.

Výjezdovou skupinu tvoří celkem 8 lékařů, 14 zdravotnických záchranářů, 10 řidičů vozidla zdravotní záchranné služby a inspektor provozu. Při směně je přítomen jeden lékař, 2 zdravotní záchranáři a 3 řidiči.

Výjezdová základna má tři vozy a to dva vozy velké (ambulance) značky VW Crafter a osobní vozidlo Škoda Yeti. Ve velkém voze (ambulance) vyjíždí posádka ve složení zdravotnický záchranář, řidič záchranář a to nazýváme rychlá zdravotnická pomoc (RZP). V osobním voze vyjíždí posádka ve složení lékař a řidič záchranář v označení rychlá lékařská pomoc (RLP).

Všechny vozidla jsou vybavena podle vyhlášky č. 296/2012 Sb. o požadavcích na vybavení poskytovatele zdravotnické dopravní služby, poskytovatele zdravotnické záchranné služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče dopravními prostředky a o požadavcích na tyto dopravní prostředky.

Na této základně se využívá setkávací systém (rendez – vous).

4.2 Rendez vous

Uvedené informace byly získané řízeným rozhovorem s konkrétním subjektem, který v tomto oboru aktivně působí.

Systém rendez vous (RV) neboli setkávací systém je založený na principu setkávání rychlé zdravotní pomoci (RZP) a rychlé lékařské pomoci v systému RV (výjezdová skupina RV) u zásahu. RZP vyjíždí k zásahům ve velkých sanitních vozech (ambulance) a výjezdová skupina v systému RV používá osobní nebo SUV vozidla. Posádka RZP je složena ze zdravotnického záchranáře a řidiče záchranáře, výjezdovou skupinu RV tvoří lékař a řidič záchranář.

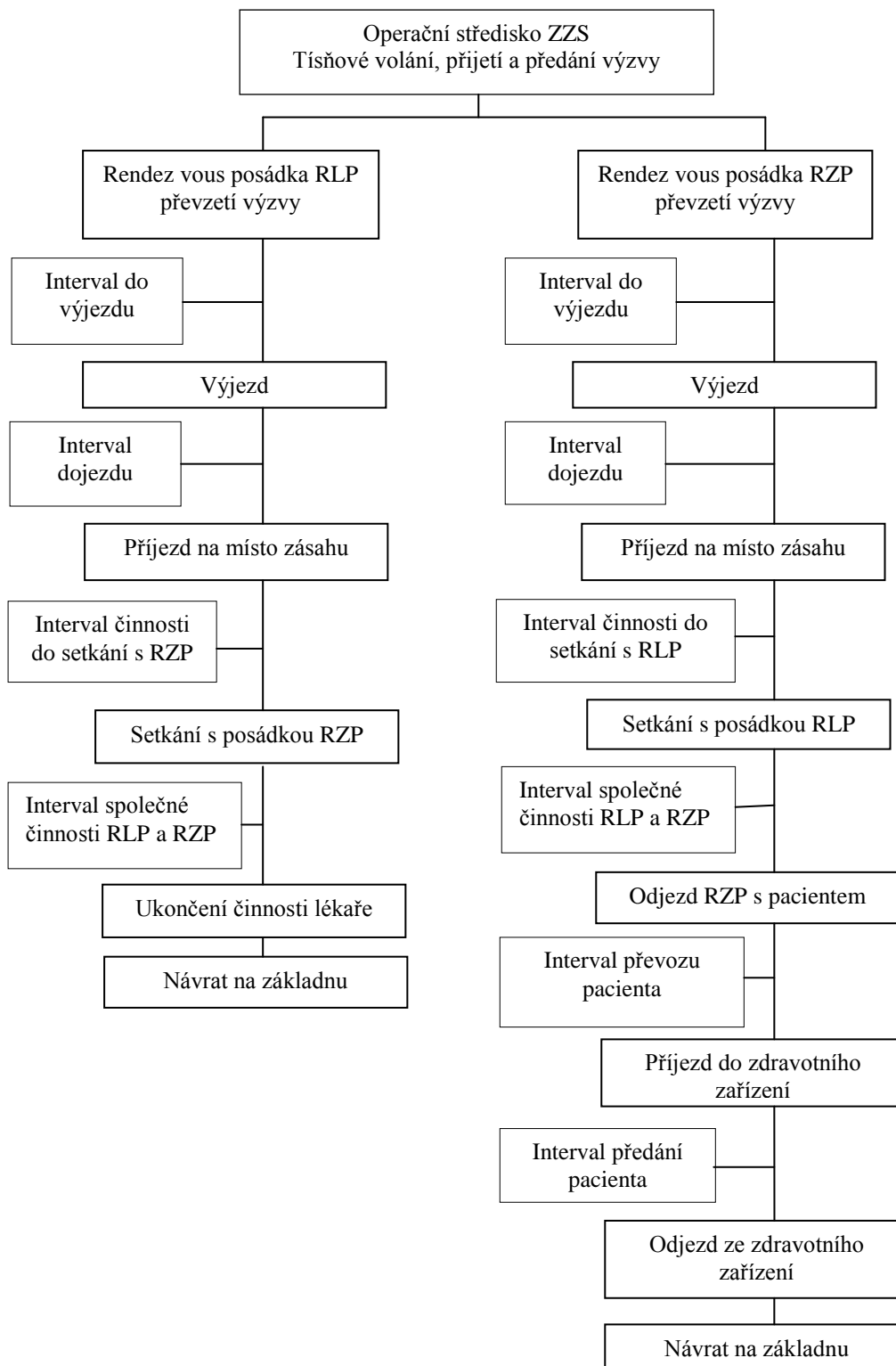
Systém RV je náročný především pro operátorky zdravotnického operačního střediska, které vyhodnocují tísňové volání a následně rozhodují, zda k případu pošlou jen RZP nebo obě výjezdové skupiny najednou (RZP a výjezdovou skupinu RV).

V praxi to probíhá tak, že se obě výjezdové skupiny potkávají na místě zásahu. Kdy lékař z výjezdové skupiny RV ošetří pacienta, kterého poté RZP převezde do zdravotnického zařízení. Po ošetření pacienta se vozidlo s lékařem vrací zpět na základnu a je volný pro další zásah. Pokud je stav pacienta vážný, odjíždí z místa zásahu lékař v ambulanci se skupinou RZP. Jestliže je na místo zásahu vyslána jen skupina typu RZP a stav pacienta se razantně zhorší je přivoláno k případu i vozidlo s lékařem.

Výhody systému RV lze shrnout do několika bodů. Jednou z výhod je rychlost, kdy se lékař v osobním voze dostává k místu zásahu rychleji než velká ambulance. Tato výhoda je vhodná ve městech, kde je hustý provoz. Zvyšuje se tím pravděpodobnost, že pacient bude včas ošetřen. Druhou výhodou je flexibilita lékaře, která je spojena s tím, že lékař nejedí v ambulanci, ale samostatně v osobním voze. Po ošetření pacienta je lékař připraven k dalšímu zásahu. Je to způsobené tím, že lékař nebude muset být vždy přítomen při převozu pacienta do zdravotního zařízení. Další výhodou je, že i při menším počtu lékařů zvládnou ošetřit velké množství pacientů.

Velkou nevýhodou je, že zdravotnický záchranář má omezenou pravomoc a to v případě podávání léku s opiáty. V případě potřeby podání takových léků, musí přijet lékař. Další nevýhodou je, že část laické veřejnosti nemá důvěru v systému RV z důvodu nepřítomnosti lékaře ve výjezdové skupině RZP.

Obrázek 1 Systém rendez vous

Zdroj: <http://www.zzs.cz/stand/stan4.htm> ze dne 15.1.2015, vlastní zpracování

4.3 Inspektor provozu

V uvedeném okruhu činnosti je ze zákona dán institut inspektor provozu. Inspektor provozu kontroluje poskytování přednemocniční neodkladné péče (PNP) v souladu s platnými zákonnými normami a interními předpisy organizace.

Kontroluje pořádek a čistotu na výjezdové základně a ve výjezdových vozech. Provádí kontroly funkčnosti zdravotnických přístrojů a dohlíží na doplňování potřebného zdravotnického materiálu a léků. Sleduje čistotu a stav osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP), a monitoruje, zda jsou OOPP používány v souladu s vnitřními předpisy. Dohlíží na plnění předpisů ohledně BOZP při vykonávání záchranné činnosti. Namátkově může provést test na přítomnost alkoholu a drog u pracovníků organizace.

Pracovní úraz, který zapříčinil pracovní neschopnost zaměstnance organizace, se zaznamenává v přítomnosti inspektora, který obstará fotodokumentaci místa úrazu. Následně provádí dozor nad zaměstnanci v pracovní neschopnosti na žádost jejich vedoucích pracovníků.

Inspektor provozu má dále v náplni práce řešit konfliktní situace, které mohou nastat mezi posádkou, pacientem nebo třetí osobou. Jeho úkolem je zklidnit situaci podle zásad zdravotnické etiky a zákonných práv zúčastněných osob. O konfliktní situaci je povinen vést důkladnou dokumentaci.

Řeší a vede dokumentaci při napadení posádky, je přítomen při dopravní nehodě vozidla ZZS, kdy jsou zranění pracovníci a poškozený majetek organizace.

Při mimořádných událostech vyjíždí inspektor na zásah, kde poskytuje PNP dle své odborné kvalifikace, a je označen jako vedoucí zdravotnické složky. Na místě zásahu koordinuje činnosti zdravotnických záchranářů, stará se o zabezpečení bezpečnosti, spolupracuje s ostatními složkami IZS na řešení a likvidaci mimořádných událostí.

4.4 Osobní ochranné pracovní prostředky

Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) jsou předepsané ve vnitřních směrnících organizace. Zaměstnavatel má ze zákona povinnost OOPP poskytovat zaměstnancům a ty jsou povinni je řádně používat.

Mezi OOPP řadíme pracovní oděv, který se skládá z kalhot, bundy, trička, speciální obuvi, přilby, jednorázových gumových rukavic viz v příloze obrázky. Pracovní oděv je z

hlediska bezpečnosti vybaven reflexními prvky. Pracovní obuv je odolná proti uklouznutí, propíchnutí, vodě a chladu. Má ochranou špičku a antistatické vlastnosti.

Individuálním šetřením, bylo zjištěno, že jsou dodržovány vnitřní směrnice ohledně nošení všech předepsaných pracovních pomůcek.

4.5 Rizika záchranářů při vykonávání činnosti

Záchranáři při poskytování PNP jsou ohrožováni celou řadou rizik a to i přes dodržování všech právních a vnitřních předpisů. Práce záchranářů je označována jako vysoce riziková a psychicky náročná. Zde budou popsány jen ty podstatná rizika.

Dopravní nehody vozidel ZZS, které jsou například způsobené povrchem vozovky (namrzlý a mokrá povrch), technickým stavem vozidla, nedostatečným označením vozidla, právem přednosti v jízdě a hodně rozhodují i zkušenosti řidiče vozidla ZZS. Vozidlo s právem přednosti v jízdě dle § 40 zákona č. 56/2001 Sb. podstupuje pravidelnou kontrolu technického stavu jednou ročně na stanovené stanici technické kontroly. Běžnou denní kontrolu stavu vozidla vykonává každý řidič při převzetí služby. Označení vozidla s právem přednosti v jízdě vyplývá z § 41 zákona č. 361/2000 Sb., kdy vozidlo má zvláštní výstražná světla modré barvy, zvláštní zvukové výstražné znamení a karoserie barvy reflexní žluté.

Riziko profesionální infekce vzniká při ošetření pacienta, kdy se záchranář dostává do přímého kontaktu s krví, slinami a jinými tělními tekutinami pacienta. Vysoké riziko nakažení je způsobeno velkým množstvím styku s osobami, které jsou infikovány (HIV, hepatitida A, B, C, tuberkulóza atd.). Pracovníci jsou povinni se nechat očkovat proti hepatitidě A a B podle § 10 vyhlášky č. 537/2006 Sb.

Těžká břemena, která musí pracovník ZZS zvedat při výkonu své práce jsou v tomto případě pacienti, které přenáší z místa zásahu do sanitky. Přičemž si může zdravotník způsobit poškození pohybového ústrojí.

Psychologická zátěž a stres, jenž působí na výjezdovou skupinu, jsou zapříčiněné hlavně velkou zodpovědností z učiněných rozhodnutí, prací s lidmi, stresovými situacemi, negativními zážitky ze zásahu, které mohou mít emocionální důsledek (pocit viny, bezmocnost, deprese).

Popálení posádky způsobené vznícením tlakové láhve obsahující kyslík, k níž může dojít nesprávnou manipulací. Tlakové láhve jsou standardním vybavením sanitky.

Napadení zdravotníka člověkem, který je agresivní, pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek je poslední dobou riziko, které se při zásahu stává častěji nežli v minulosti.

Zásah elektrickým proudem zaviněný zdravotnickými přístroji jako například defibrilátorem.

A mnoho dalších rizik ...

4.6 Výjezdy

V následujícím oddílu jsou tabulky a grafy, kde jsou rozpracovány výjezdy záchranářů konkrétní zdravotní záchranné služby. Tabulky zobrazují úrazy a ostatní případy. Úrazy jsou dále členěny do kategorií podle jejich způsobení. Mezi ostatní výjezdy zařazujeme interní případy, porody atd. Z tabulek je zřejmé, že výjezdů k úrazům je kolem patnácti procent, z čehož vyplývá převaha ostatních případů.

Tabulka 2 Výjezdy zdravotní záchranné služby v roce 2011

Období	Úrazy způsobené:								Ostatní
	Dopravní nehoda	Napadení	Sebevražda	Pád	Alkohol	Pracovní úraz	Dítě	Sport	
Březen	8	4	3	14	3	0	0	0	240
Duben	12	6	1	25	6	1	3	4	183
Květen	20	5	1	13	6	1	1	3	224
Červen	18	2	1	12	2	4	8	7	291
Červenec	12	3	0	9	1	1	2	3	238
Srpen	12	4	1	12	8	4	2	3	232
Září	12	9	2	15	8	1	7	6	251

Říjen	18	4	1	18	3	2	1	1	226
Listopad	16	6	1	25	7	1	5	2	320
Prosinec	9	4	1	14	13	0	2	0	303
Celkem	137	47	12	157	57	15	31	29	2508

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

Tabulka 3 Výjezdy zdravotní záchranné služby v roce 2012

Období	Úrazy způsobené:								Ostatní
	Dopravní nehoda	Napadení	Sebevražda	Pád	Alkohol	Pracovní úraz	Dítě	Sport	
Leden	12	7	3	4	4	1	1	0	271
Únor	6	1	0	10	2	0	0	0	221
Březen	5	0	1	12	2	0	1	3	244
Duben	6	3	1	14	3	0	1	1	247
Květen	14	4	2	20	3	1	0	3	221
Červen	12	4	0	20	6	2	3	5	326
Červenec	12	3	0	14	2	1	3	4	268
Srpen	12	5	1	12	8	2	3	6	243
Září	18	5	3	16	4	3	7	2	265
Říjen	18	6	0	14	10	1	2	3	216
Listopad	16	8	6	18	14	1	3	2	314
Prosinec	14	10	7	20	7	1	4	3	256
Celkem	145	56	24	174	65	13	28	32	3092

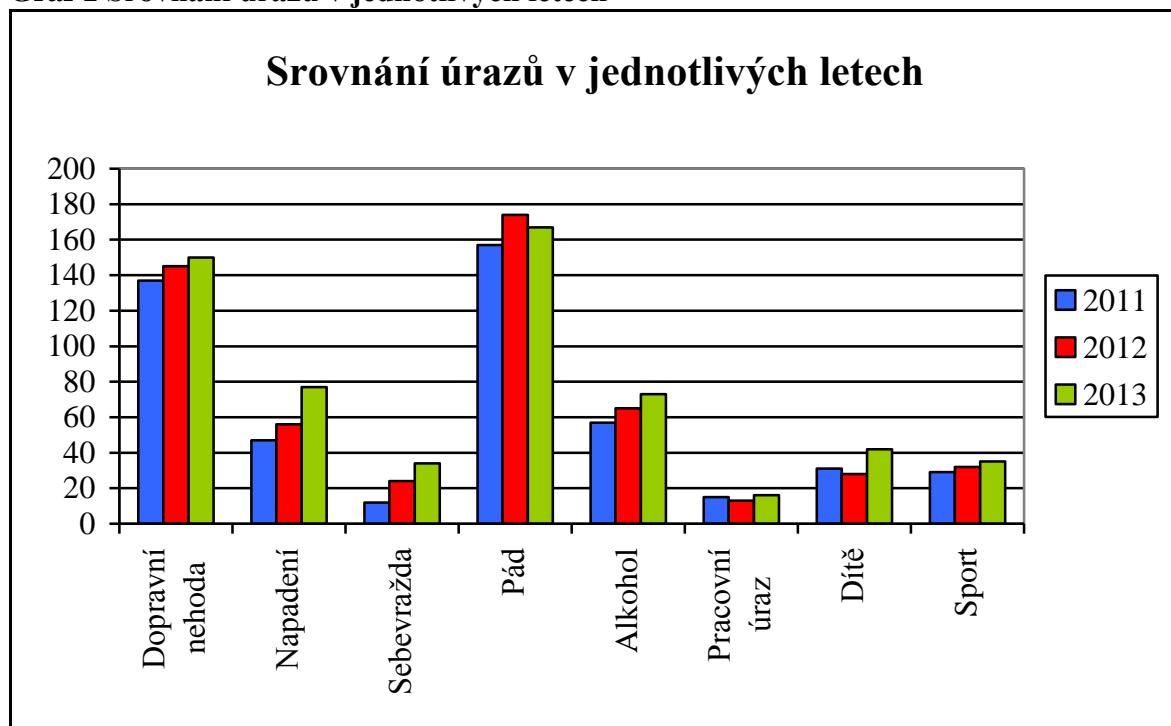
Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

Tabulka 4 Výjezdy zdravotní záchranné služby v roce 2013

Období	Úrazy způsobené:								Ostatní
	Dopravní nehoda	Napadení	Sebevražda	Pád	Alkohol	Pracovní úraz	Dítě	Sport	
Leden	14	8	5	15	6	1	3	0	231
Únor	10	2	1	8	2	0	0	2	186
Březen	10	3	0	13	2	0	1	0	244
Duben	8	2	1	16	3	0	0	1	235
Květen	14	2	0	14	2	0	4	3	249
Červen	16	10	1	14	6	3	3	4	289
Červenec	14	9	3	16	11	3	8	5	246
Srpen	17	10	4	14	12	4	10	6	219
Září	14	6	0	6	3	1	4	4	248
Říjen	7	3	1	13	2	3	1	0	208
Listopad	11	10	8	17	10	1	3	4	243
Prosinec	15	12	10	21	14	0	5	6	286
Celkem	150	77	34	167	73	16	42	35	2884

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

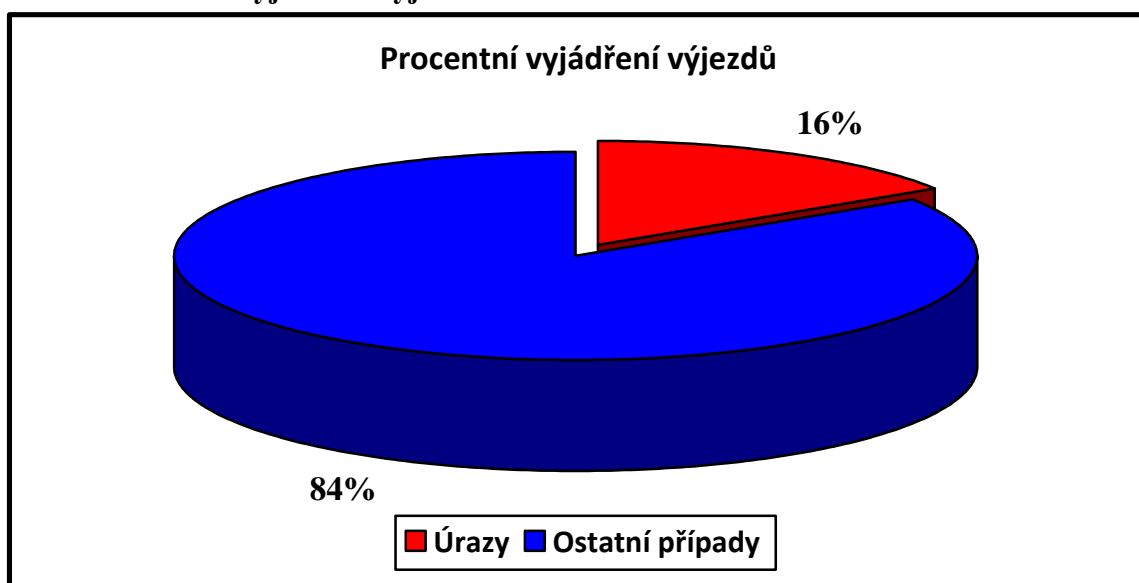
Graf 1 Srovnání úrazů v jednotlivých letech

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

Po srovnání úrazů v jednotlivých letech sledujeme pozvolný nárůst úrazů zapříčiněných dopravní nehodou, napadením, sebevraždou, alkoholem, sportem a úrazy dětí.

Graf 2 Procentní vyjádření výjezdů

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

4.1 Pracovní úrazy záchranářů

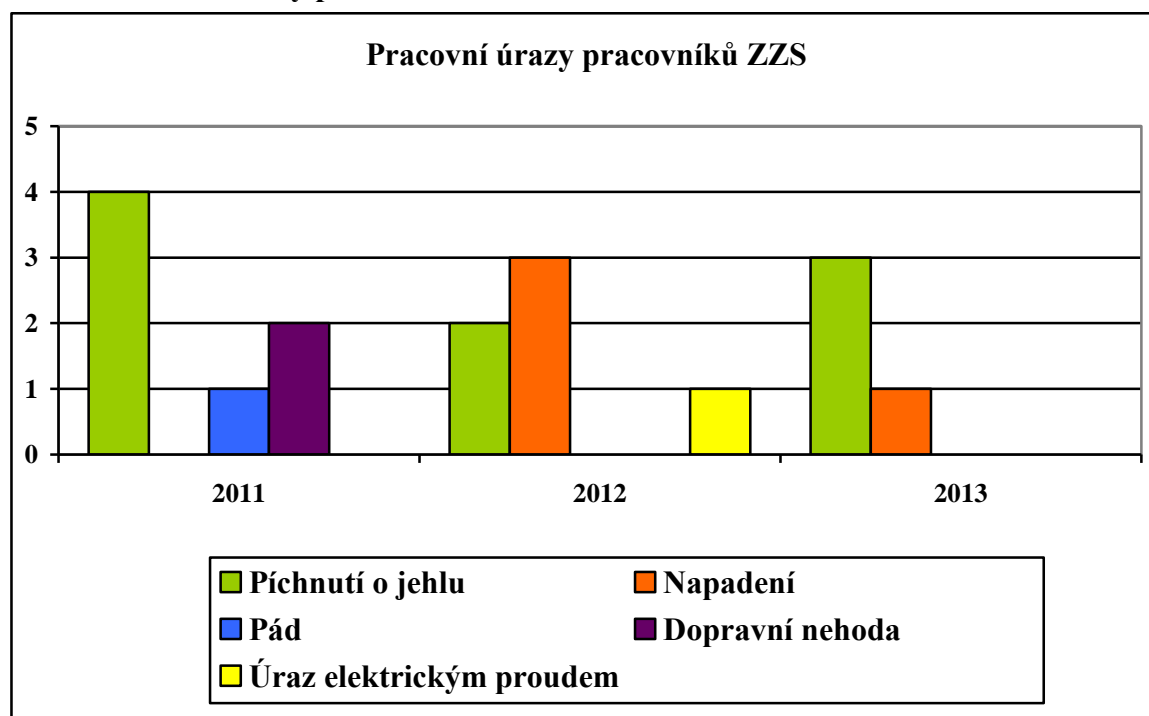
Jak už bylo řečeno práce pracovníků v oblasti zdravotnictví, je velmi riziková. I po zavedení všech možných preventivních opatřeních v organizaci nelze zcela zabránit výskytu pracovních úrazů. V tabulce níže jsou uvedené pracovní úrazy v letech 2011, 2012 a 2013.

Tabulka 5 Pracovní úrazy pracovníků ZZS

Pracovní úrazy	2011	2012	2013
Píchnutí o jehlu	4	2	3
Dopravní nehoda	2	0	0
Pád	1	0	0
Napadení	0	3	1
Úraz elektrickým proudem	0	1	0
Celkem	7	6	4

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

Graf 3 Pracovní úrazy pracovníků ZZS

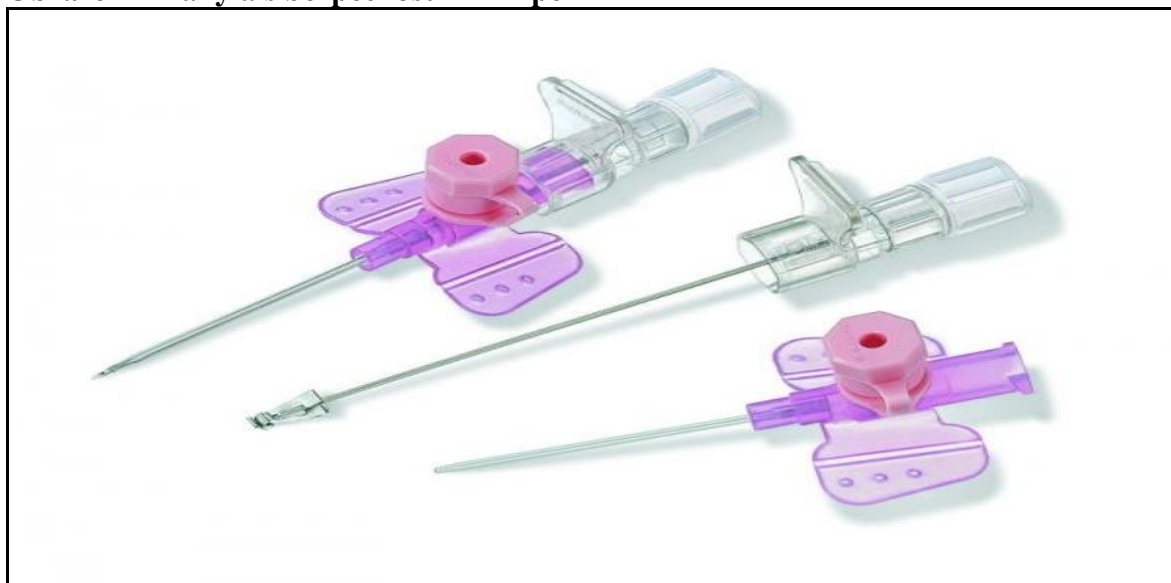

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

Po shrnutí informací vyplývá, že největší hrozbou pro záchranáře je píchnutí se o jehlu a napadení ošetřovanou osobou. K úrazům dochází i po dodržování všech předepsaných vnitřních předpisů ohledně použití OOPP. Použití dosavadních OOPP není dostačující pro předcházení pracovním úrazům.

Předcházení úrazům zapříčiněných píchnutím o jehlu by se dalo vyřešit použitím jiného druhu kanyl, o které se po aplikaci nelze píchnout. Na jehle je bezpečnostní štít, který se aktivuje po použití jehly, tudíž není potřebná manuální aktivace. Po aktivaci štítu se na hrotu jehly objeví bezpečnostní klip, který zabraňuje bodnému poranění. Použitím bezpečnějších kanyl by se odstranilo nebo výrazně snížilo riziko píchnutí, čímž by se předcházelo pracovním úrazům a hlavně nakažení pracovníka vážnou přenosnou nemocí. Jednou z překážek použití těchto kanyl je ekonomický aspekt. Jelikož lepší kanyly jsou finančně náročnější, než ty běžné. Bohužel využívání bezpečnějších jehel není zákonem stanovené, tudíž není jejich opatření a používání povinností.

Obrázek 2 Kanyla s bezpečnostním klipem

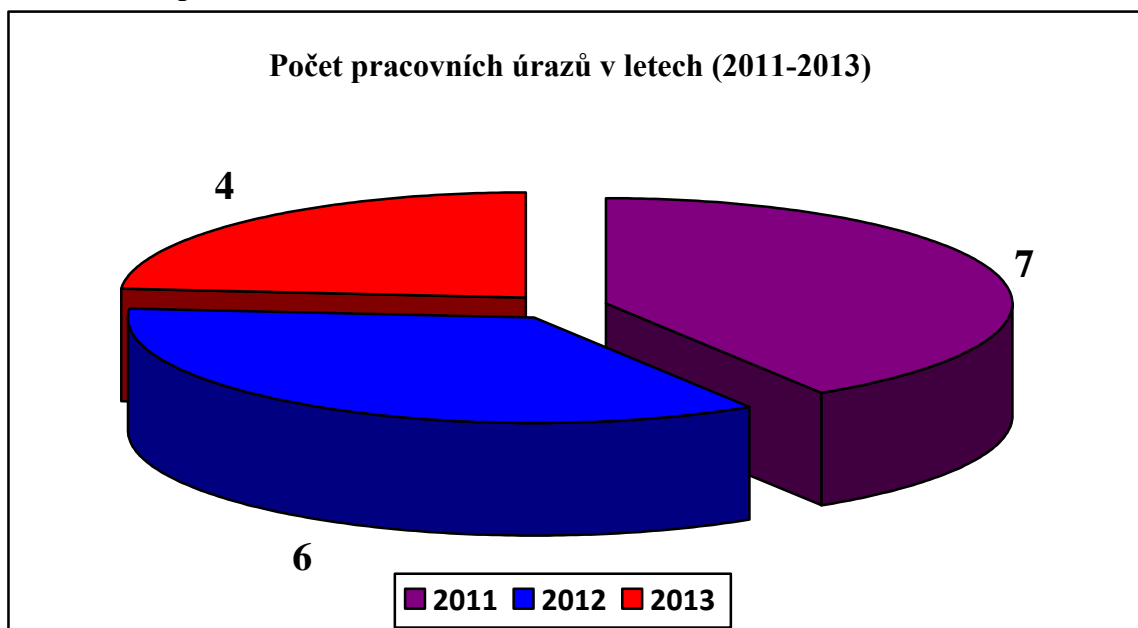

Zdroj: <http://www.lekarna-lex.cz/zbozi/4263118/vasofix-1-1x33mm-g-20-ruzovy-4269110s> ze dne 10. 2. 2015

Prevence proti napadení není žádná, zvýšení tohoto rizika je příčinou poklesu morálky lidstva. Do budoucna se uvažuje o tom, že by záchranář měl statut veřejného činitele, což by mělo zvýšit respekt obyvatelstva k těmto osobám. V současné době se

napadení posádky řeší jako napadení fyzické osoby, ale v budoucnu by se to vyšetřovalo jako přestupek proti veřejnému činiteli. Což by pro útočníka mělo větší následky než doposud. Cílem je snížit počet napadených pracovníků.

Graf 4 Počet pracovních úrazů v letech (2011-2013)

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

Podle grafického znázornění je vidět, že počet pracovních úrazů se rok od roku snižuje. Je to způsobeno tím, že se na BOZP klade větší důraz. Pracovníci jsou častěji proškolení ohledně oblasti BOZP a následně jsou prověřovány jejich získané znalosti.

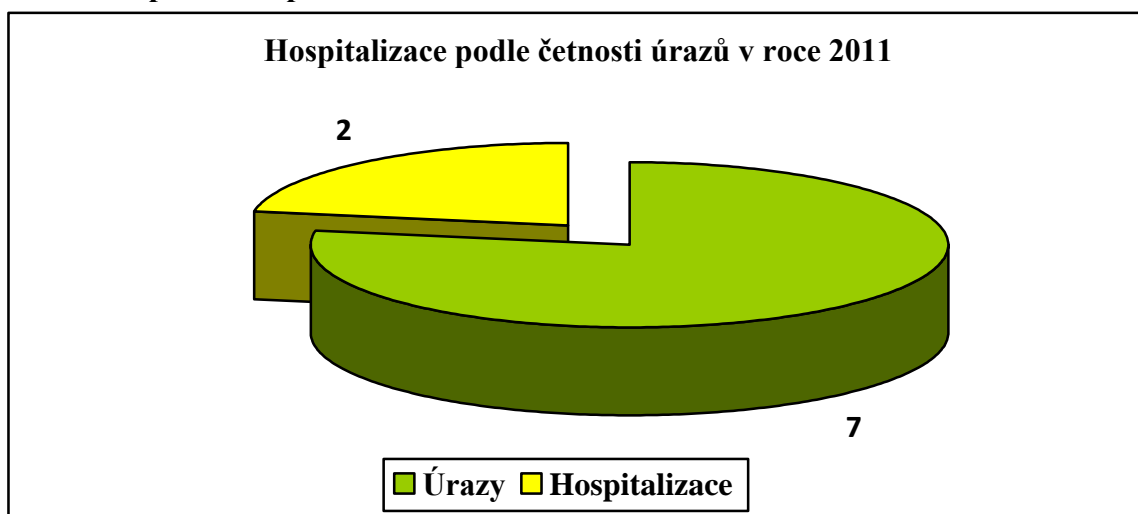
Tabulka 6 Hospitalizace pracovníků ZZS

Hospitalizace	2011	2012	2013
Píchnutí o jehlu	0	0	0
Dopravní nehoda	1	0	0
Pád	1	0	0
Napadení	0	3	1
Úraz elektrickým proudem	0	1	0
Celkem	2	4	1

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

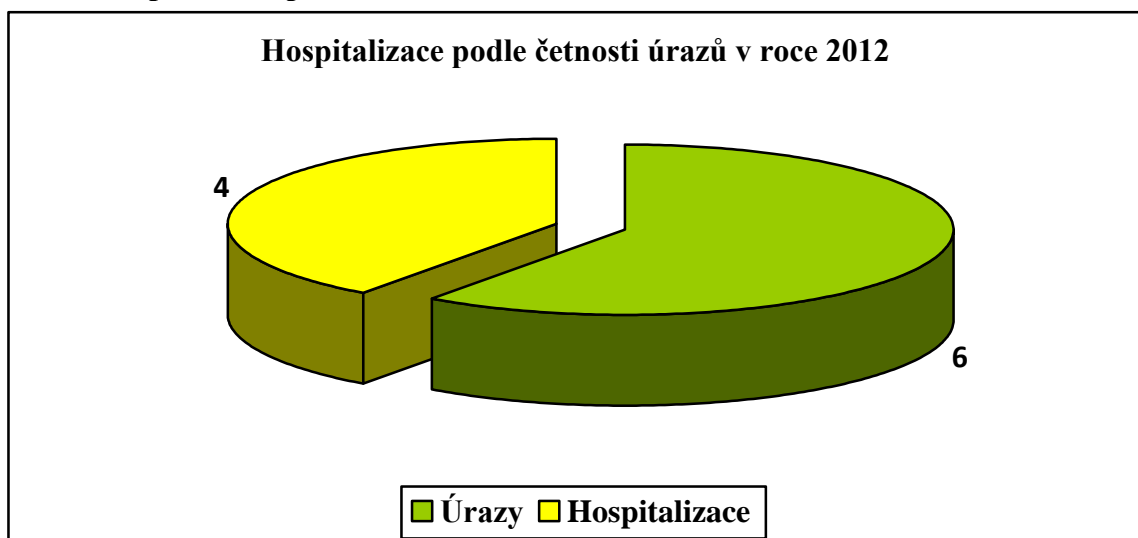
V roce 2011 byla nutná hospitalizace u dvou pracovníků. Kdy při pádu došlo ke zlomení dolní končetiny, a při dopravní nehodě si pracovník hnul se zády. V roce 2012 byli hospitalizováni čtyři pracovníci, z čehož tři po napadení a jeden po zásahu elektrickým proudem. V následujícím roce byla evidována jedna hospitalizace u pracovníka, který byl napaden. Z uvedeného pozorujeme, že pracovní neschopnost pracovníků ZZS je zapříčiněná především úrazem vzniklým napadením agresivní osobou.

Graf 5 Hospitalizace podle četnosti úrazů v roce 2011

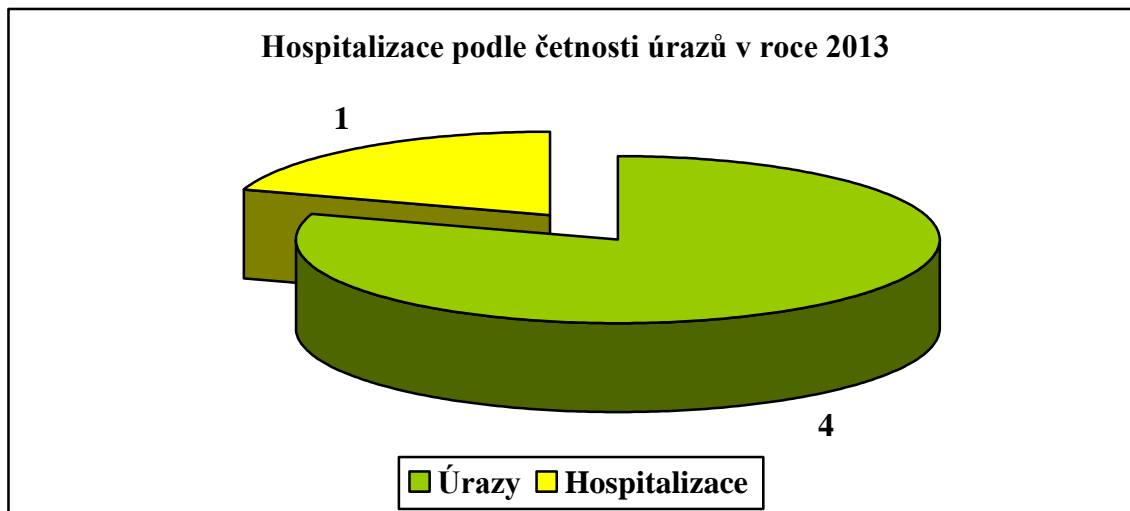
Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

Graf 6 Hospitalizace podle četnosti úrazů v roce 2012

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

Graf 7 Hospitalizace podle četnosti úrazů v roce 2013

Zdroj: řízený rozhovor, vlastní zpracování

5 Závěr

BOZP je velmi důležitou součástí činnosti každé organizace. Snaží se utvářet zdraví neohrožující pracovní prostředí. Hodnotí závažnost vyskytujících se rizik, a usiluje o jejich úplné odstranění nebo alespoň zmírnění jejich působení a to použitím osobních ochranných pracovních prostředků.

Cílem práce bylo zhodnotit právní úpravu BOZP a následně vyhodnotit plnění právní úpravy u konkrétní zdravotní záchrané služby. Individuálním šetřením bylo shledáno dodržování všech povinností vycházejících ze zákonné úpravy a vnitřních předpisů organizace.

Na pracovišti ZZS působí institut inspektor provozu. Je to osoba, která dohlíží, aby interní předpisy byly v souladu s platnou legislativou. Jeho zásluhou, jsou dodržovány předepsané povinnosti všemi zaměstnanci. Jelikož provádí časté namátkové kontroly, čímž nutí zaměstnance plnit své povinnosti vyplývající z právních a vnitřních předpisů.

I přes dodržení všech předepsaných OOPP dochází k pracovním úrazům, z nichž u některých je nutná hospitalizace. V organizaci jsou nejvíce evidovány úrazy vzniklé píchnutím o jehlu a napadením pracovníka.

Jak už bylo ve vlastní práci naznačeno, bylo by zapotřebí změnit pracovní materiál a to v případě kanyl. Je to zdánlivě snadné řešení k předcházení úrazů vzniklých píchnutím o jehlu, ale z hlediska finanční náročnosti je to neuskutečněno, protože každá organizace se snaží mít co nejnižší náklady na provoz. Použitím bezpečných jehel by se riziko nakažení profesionální infekcí odstranilo nebo razantně snížilo.

Dalším úrazem, který se vyskytuje ve větší míře, je napadení. Řešením možná bude přidělení statutu veřejného činitele, o kterém se do budoucna uvažuje. To vše se ukáže až v praxi, jestli záchranáři tím získají větší autoritu u lidí.

Na závěr bych dodala, že i po dodržování všech vnitřních a zákonných předpisů a po zavedení všech možných preventivních opatření nelze zcela zamezit výskytu pracovních úrazů v organizaci.

6 Seznam použitých zdrojů

Odborná literatuta

1. JANÁKOVÁ, Anna. *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Olomouc: ANAG, 2011. 503 s. ISBN 978-80-7263-685-3
2. MALÝ, Stanislav a kol. *Prevence pracovních rizik. Díl I*. Praha: VÚBP, 2009. 118 s. ISBN 978-80-86973-76-0
3. MALÝ, Stanislav a kol. *Prevence pracovních rizik. Díl III*. Praha: VÚBP, 2009. 100 s. ISBN 978-80-86973-1
4. NEUGEBAUER, Tomáš. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, o čem je současná BOZP*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 258 s. ISBN 978-80-7357-556-4
5. NEUGEBAUER, Tomáš. *Průvodce problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha: BMSS-Start, 2010. 79 s. ISBN 978-80-86140-62-9.
6. ŠENK, Zdeněk. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně podle normy OHSAS*. Praha: ANAG, 2012. 311 s. ISBN 978-80-7263-737-9

Právní předpisy

1. Zákon č. 262/2006 Sb. Zákoník práce
2. Zákon č. 374/2011 Sb. Zákon o zdravotnické záchranné službě

Internetové zdroje

1. Směrnice a nařízení v EU [online]. [cit. 2014-11-8]. Dostupné z <<http://osha.europa.eu/fop/czech-republic/cs/legislation/smernice.php>>
2. Základní informace o MOP [online]. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z <<http://www.mpsv.cz/cs/1006>>
3. Seznam úmluv MOP ratifikovaných Českou republikou [online]. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z <<http://www.mpsv.cz/cs/1009>>
3. Státní úřad inspekce práce [online]. [cit. 2014-11-15]. Dostupné z <<http://www.suip.cz/o-nas/zakladni-udaje/>>
4. Záchraná služba [online]. [cit. 2015-01-20]. Dostupné z <<http://www.zachrannaslizba.cz/zakony/zakony.htm>>

5. Schéma rendez vous [online]. [cit. 2015-1-15]. Dostupné z <<http://www.zzs.cz/stend/stan4.htm> >
6. Inspektor provozu [online]. [cit. 2015-2-3]. Dostupné z <http://www.zzshmp.cz/?page_id=397>
7. Česko. Vyhláška č. 296/2012 ze dne 3. září 2012 o požadavcích na vybavení poskytovatele zdravotnické dopravní služby, poskytovatele zdravotnické záchranné služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče dopravními prostředky a o požadavcích na tyto dopravní prostředky [online]. [cit. 2015-02-9]. Dostupné z <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-269>>
8. Česko. Zákon č. 56/2001 ze dne 10. ledna 2001 o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb. [online]. [cit. 2015-02-9]. Dostupné z <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-56>>
9. Česko. Zákon č. 361/2000 ze dne 14. září 2000 o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů [online]. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>>
10. Česko. Vyhláška 537/2006 ze dne 29. listopadu 2006 o očkování proti infekčním nemocem [online]. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-537>>
11. Obrázek kanyly s bezpečnostním klipem [online]. [cit. 2015-2-10]. Dostupné z <<http://www.lekarna-lex.cz/zbozi/4263118/vasofix-1-1x33mm-g-20-ruzovy-4269110s> >

7 Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulky

Tabulka 1 Výčet úmluv MOP ratifikovaných Českou republikou	16
Tabulka 2 Výjezdy zdravotní záchranné služby v roce 2011	35
Tabulka 3 Výjezdy zdravotní záchranné služby v roce 2012	36
Tabulka 4 Výjezdy zdravotní záchranné služby v roce 2013	37
Tabulka 5 Pracovní úrazy pracovníků ZZS	39
Tabulka 6 Hospitalizace pracovníků ZZS	41

Grafy

Graf 1 Srovnání úrazů v jednotlivých letech	38
Graf 2 Procentní vyjádření výjezdů	38
Graf 3 Pracovní úrazy pracovníků ZZS	39
Graf 4 Počet pracovních úrazů v letech (2011-2013)	41
Graf 5 Hospitalizace podle četnosti úrazů v roce 2011	42
Graf 6 Hospitalizace podle četnosti úrazů v roce 2012	42
Graf 7 Hospitalizace podle četnosti úrazů v roce 2013	43

Obrázky

Obrázek 1 Systém rendez vous	32
Obrázek 2 Kanyla s bezpečnostním klipem	40

8 Přílohy

Příloha číslo 1 – Osobní ochranné pracovní prostředky

Příloha číslo 2 – Záznam o výjezdu

Příloha č. 1 – Osobní ochranné pracovní prostředky

Bunda

Vesta

Mikina

Tričko

Kalhoty

Pracovní obuv

Přilba

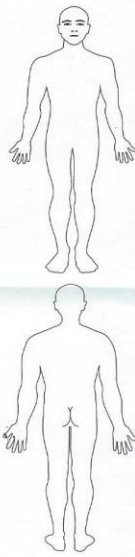

Gumové jednorázové rukavice

Příloha č. 2 – Záznam o výjezdu

Z Á Z N A M O V Ý J E Z D U									
čas	výzva	výjezd	místo	odjezd	předání	konec	č. lékaře	č. SZP	č. řidiče
RLP vůz									
RZP vůz									
RLP vůz (volací znak)		km	RZP vůz (volací znak)		km	obsah výzvy			
číslo výzvy			číslo výzvy			datum zásahu			
Příjmení					M	F	datum narození		
Jméno				pojišťovna		rodné číslo			
Místo zásahu						číslo pasu			
Bydliště						vyúčtování			
St. příslušnost				komplikace zásahu					

AA: OA: NO: St.P.: Th: Dg:	FA: Popálení O % hluboké % povrchní ml krevní ztráty		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>stav pacienta</td> <td>zač. oš.</td> <td>předání</td> </tr> <tr> <td>čas</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>NACA</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>GCS</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>TK systolický</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>TK diastolický</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>HR</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>SpO₂</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>dýchání</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>RR - frekvence</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>glykemie</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>bolest</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>nevolnost</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>poloha</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>teplota</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>zornice</td> <td>R</td> <td>L</td> </tr> <tr> <td>fotoreakce</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>srdeční rytmus</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>stimulace mA</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>defibrilace počet</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>zajiš. dých. cest</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>UPV TV ml</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>IP mm H₂O</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>FIO₂</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>P_{ET}CO₂</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>exitus čas, datum</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Apgarové score</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>MEES</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	stav pacienta	zač. oš.	předání	čas			NACA			GCS			TK systolický			TK diastolický			HR			SpO₂			dýchání			RR - frekvence			glykemie			bolest			nevolnost			poloha			teplota			zornice	R	L	fotoreakce			srdeční rytmus			stimulace mA			defibrilace počet			zajiš. dých. cest			UPV TV ml			IP mm H₂O			FIO₂			P_{ET}CO₂			exitus čas, datum			Apgarové score			MEES		
stav pacienta	zač. oš.	předání																																																																																					
čas																																																																																							
NACA																																																																																							
GCS																																																																																							
TK systolický																																																																																							
TK diastolický																																																																																							
HR																																																																																							
SpO₂																																																																																							
dýchání																																																																																							
RR - frekvence																																																																																							
glykemie																																																																																							
bolest																																																																																							
nevolnost																																																																																							
poloha																																																																																							
teplota																																																																																							
zornice	R	L																																																																																					
fotoreakce																																																																																							
srdeční rytmus																																																																																							
stimulace mA																																																																																							
defibrilace počet																																																																																							
zajiš. dých. cest																																																																																							
UPV TV ml																																																																																							
IP mm H₂O																																																																																							
FIO₂																																																																																							
P_{ET}CO₂																																																																																							
exitus čas, datum																																																																																							
Apgarové score																																																																																							
MEES																																																																																							

podpis lékař SZP NZP	odd. převzetí pacienta v hodin razítko zdravotnického zařízení:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>vliv (1-4)</td> <td>náhrady (1-6)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>neg. reverz</td> <td>ano</td> <td>ne</td> </tr> </table>	vliv (1-4)	náhrady (1-6)		neg. reverz	ano	ne
vliv (1-4)	náhrady (1-6)							
neg. reverz	ano	ne						